

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:

Bocskay-utca 9. sz.

Megjelenik minden hó
15-én.

Genealogiai Füzetek

Családtörténeti folyóirat.

A „Genealogiai Füzetek“
előfizetési ára:

Egész évre 8 kor.

Félévre 4 „

Egyes szám ára . . . 1 „

SZERKESZTIK ÉS KIADJÁK:

CSIKSZENTMIHÁLYI SÁNDOR IMRE ÉS KÖRÖSPATAKI ÉS KÖPECZI SEBESTYÉN JÓZSEF.

Donatió a Székelyföldön.

(Hetedik közlemény.)

A Leopoldi diplomával Erdély kormányzata nagyon megelégedett, az erdélyi fejedelem jogköre a magyar királyra ment át; a magyar udvari cancellaria mellett megalakul az erdélyi cancellaria, mely Bécsben székel s ez az a központi organum, melylyel a magyar király felségjogait s uralkodói jogait és kötelességeit gyakorolja; a kor szükségleteinek megfelelő helyi központi közigazgatásnak a szerve az erdélyi főkormányzók — a gubernium — lesz, a melynek elnöke a király, mint erdélyi fejedelem által kinevezett kormányzó — gubernator. Itt ugyan nem lehet céltól tüzetesen foglalkozni azokkal a mélyreható változtatásokkal, a melyek Erdély kormányzatát és biráskodását érték, de mégsem zárkozhatom el attól, hogy egy pár sarkalatos változásra rá ne mutassak, hisz a Leopoldi diplomán nyugvó alkotmány fennállott a legújabb időkig s alig egy pár évtizede, hogy a történelem anyagává vált. A Leopoldi diploma 2. pontja szerint sérthetetlenül megtartandónak jelentette ki a régi királyoknak, nemzeti fejedelmeknek minden adomány- és kiváltság-szintet s azokban ajándékozott címeket, hivatalokat, méltóságokat, dézsmákat s mindennemű jövedelmeket akár egyéneknek, akár testületeknek adattak; így a régi donatiók teljes épségben fenntartottak; a 4. pont fenntartotta ugyan a kormányzást, titkos tanácsot, országgyűlést a régi szabadságában; a királyi ítélőtábla, ítélőmesterek, táblabírák s alsóbb törvényszékek hatóságára s az igazságszolgáltatás rendjére nézve az eddigi gyakorlatot és szokást, de fennhagyatott minden fontosabb ügyben a királyhoz való folyamodás joga; s a kincstári jövedelmek kezelésére az erdélyi rendek csupán felvilágosítást adhattak, de a legfőbb intézkedés szintén fenntartott jog volt; a 7. pont szerint a főkormányzó s annak helyettese, erdélyi hadak vezére, főkancellár, titkos tanácsosok, székelyföldi főkapitányok, ítélőmesterek s más azelőtt szokásban volt méltóságot viselők az erdélyi nemes honfiak s főrendek közül fognak tétetni érdemük szerint, vallásra való tekintet nélkül; a 8-ik pont szerint azonban, ha kormányzói, főhadvezéri, cancellari, belső tanácsosi és ítélőmesteri hivatalok lesznek betöltendőek, azokra a kijelöltek megerősítés végett felterjesztendőek. A szász és a székelyföldi királybírák, vármegyei főbírák, mint azelőtt az illető közönség által választassanak, de megerősítés végett szintén felterjesztendőek; 9. pont szerint a 12 tagú belső tanácsos s királyi tábla tagjai közül háromnak katolikusnak kell lennie, a többi más vallásuk közül nevezessék ki; a szebeni királybíró tagja a belső tanácsnak; a három ítélőmester közül szintén egynek katolikus-

nak kell lennie. Ezeket a felsorolt intézkedéseket a székelységekre vonatkoztatva fontos eredményre jutunk, mely az ősi székely jog hanyatlását mutatja, azon intézkedésnél fogva, hogy a fent elsorolt méltóságokra „erdélyi nemes honfi vagy főrend“ nevezhető ki, az a gyakorlat fejlődött ki, hogy — bár személyi állapotára minden székely nemes — a székelyek közül az említett méltóságokra a primorok vagy oly egyének nevezettek ki, a kik donatiót szereztek avagy armalist kaptak s ezzel kapcsolatosan a közterhek viselése alól immunisok lettek; ezzel a segesvári végzés után alig 130 évvel újabb ütés méretett a régi székely jogállapotra, midőn a primipilus és pixidarius rend a nagyobb méltóságok viselésére a gyakorlatban a lehetőséget is elvesztette, s ez egy újabb okul szolgálta arra, hogy a székelyföldi tehetősebb egyének már ez okból is igyekezzenek nemeslevelet szerezni.

Nem feledkezhetünk meg a Leopoldi diploma 10. pontjáról sem, mely szerint az évenként közügyek ellátása, igazságszolgáltatás s királyi előterjesztések megértése végett tartandó országgyűlés s törvénykezési szakaszok kihirdetése a kormányzóra s belső tanácsra bízott, fennhagyatott minden ily igazítandóra nézve a királyi jóváhagyás; tehát az országgyűlés összehívása a gubernium feladatává tétetett, s az országgyűlés feladata az lett, hogy a királyi előterjesztések felett tanácskozzék. A 11. pont teremtette meg Erdélyben az államhivatalnokokat, midőn kimondotta, hogy a kormányzó, a tanácsosok s a királyi tábla tagjai a királyi kincstárból veszik fizetésüket; továbbá a 12. pont szerint az adóösszeg béke idejére 50.000 tallérban, háboru idején 400.000 frtban állapított meg, melybe a szolgáltatandó termények ára betudódott. Ezen adók felosztása s felvételének módját a rendek határozzák el. Ez az intézkedés fontos a székelységekre azért, mert ez időtől kezdve rendszerré vált, hogy a primipilusok s a harmadik rend közadóval megróvassék. A 15. pont szerint szabad kereskedni minden árukkal, mint a fejedelmek alatt, a nemesi kiváltságok sérelme nélkül; végül a 17. pont szerint az ország nem fog terhelteni nagy és szükség feletti őr-séggel, mely részint honi katonaságból fog állani s a kincstárból fog fizettetni; a katonaság élén német generális lesz, ki egyetértésben leendő a kormányzóval, tanácsossal s az erdélyi hadak fővezérével a hadi dolgokban, de a rendeket, vagy kormányzókat illető ügyekbe nem elegendhetik; ebben a pontban kimondott, hogy Erdélyben katonaság fog elszállásoltatni; mi nemsokára meg is történt; a Székelyföldön is több ezred helyeztetett el, a melynek szállásról is igen sok-

szor eltartásról is a primipilusoknak s a harmadik rendnek kellett gondoskodni; így a Leopoldi diplomával a donatió megszerzésének, avagy kiváltság levél, immunitás kieszközlésére újabb okul szolgált a fent említetten kívül egyfelől az, hogy egyesek ezek által a közadózás által szabadultak, s másfelől régi jogaikat így biztosíthatták, s végül udvarházukat a katonai elszállásolás alól menthesíthették; így ezzel ismét egy nagy lépés történt a székely ősjogok visszafejlődésében; s ennek a kornak oklevelei, a melyekben a székelység számtalanszor elpanaszolja azokat a sérelmeket s terheket, melyek őt a terhes adózások s katonai elszállások miatt érték, hű tanúságot tesznek arról a szomorú sorsról, a melybe a székely népet az idők viszontagságai jutatták. Még ha ehhez hozzá vesszük azt is, hogy a Székelyföldet ebben az időben a tatárok kétszer is feldúlták, igen sok székelyt rablánczra fűztek, magukkal hurczolták, s csupán nagy váltságdíjért

bocsátották szabadon; ha visszaemlékezünk arra, hogy a Leopoldi diplomával fellépett idegen uralom, mint említettem, újabb és újabb terheket rakott a székelység vállaira, miért is a II. Rákóczi Ferencz mozgalmanak eszméi a szívekben nagy viszhangra találtak, s a székelység igen nagy része a kurucz felkelést végig küzdötte; ha rá gondolunk, hogy a kurucz felkelés leveretése után, az óriási közterhektől kimerülve igen sokan különösen Csikból kivándoroltak Moldovába; ha emlékünkebe idézzük, hogy a XVIII. évszázad első évtizeiben a székelyeket a pestis is megtizedelte: azt kellene mondanunk, hogy a székely nép elérte a szenvedéseinek tetőpontját; de a mint tudjuk, még volt hátra más is — a székely határőrség szervezése.

Ezek után talán nem lesz érdektelen foglalkozni néhány oklevéllel, mely e kor világába bepillantani enged.

Dr. Endes Miklós.

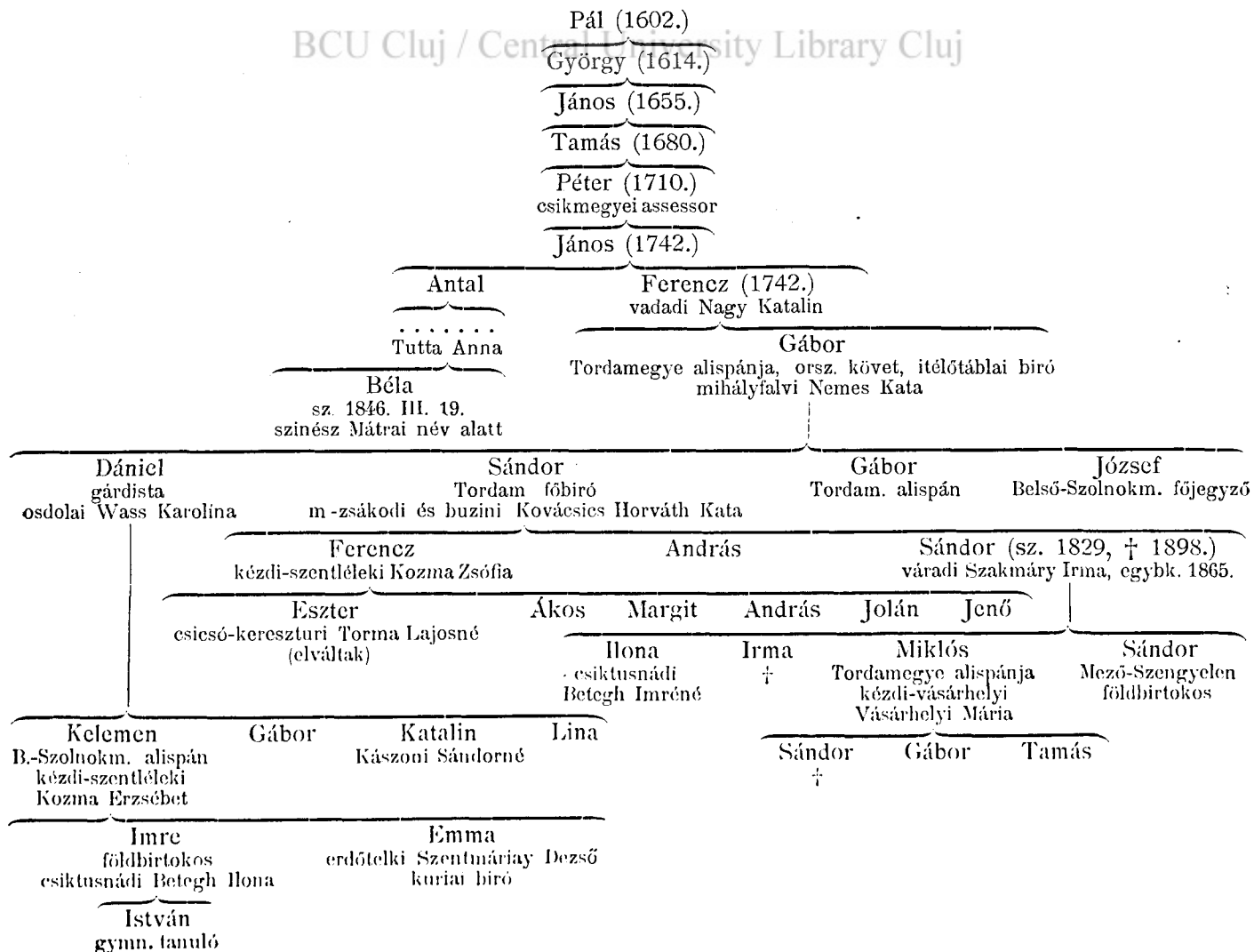
A csiktusnádi Betegh család.

A Csikszéknek egyik legrégebbi nemes családja a csiktusnádi Betegh család. Birtokaik voltak Csiktusnádon, Szentimrén és Szenttamáson. Első, okmányilag ismert ősök János és Péter, kik a Mikó János, Miklós, Péter és Györgynek Oltzeme, Bodok, Málnás, Fóthos, Bodos, Éthfalva, Gidófalva, Zalán, Csernáton

és Dálnok falvak birtokba igtatásánál fordulnak elő 1593. július 25-én. (Sz. Oklt. IV. 121. 1.)

Betegh György, Mihály és Pál — Rudolf királynak hűséget esküsznek; Mihály ekkor primipilus.

A jelenleg ismert Betegh család Páltól származik, következő sorrendben:

A családfán elsőként szereplő Pál unokája János részt vesz II. Rákóczi György seregében a lengyel hadjáratban s hűségeért 1656. július 7-én a stroesti táborban primipilusi levelet kap. (Orsz. lt. Gyulafejérvári kápt. Lib. Reg XVI. 605.) Jánosnak dédunokája — János, 1742. aug. 4-én címerez nemeslevelet nyer. (Orsz. lt. Lib. Reg. Trans. IX. 130.) János unokája — Gábor, a XVIII. század második felében Tordamegyébe, Mezőszengyelbe költözik, hol öröklí anyjának, vadadi Nagy Katának birtokát; később Tordamegye alispánja, országgyűlési követ, majd ítélőtáblai bíró lett; felesége mihályfalvi Nemes Katalin volt.

Fiai Tordamegyében igen előkelő hivatalokat foglaltak el. Dániel gárdista volt, s a napoleoni háborúkban francia fogságba esett; kiszabadulván, elvette osdolai Wass Antal — Belső-Szolnokmegye alispánjának leányát — Karolinát, ezzel hozományképen kapja a felőri birtokot. Testvérei közül Sándor Tordam. főbírája, kir tanácsos volt; neje magyar-zsákodi és buzini Kovácsics Horváth Katalin; Gábor Tordamegye alispáni

székét töltötte be; József Belső-Szolnokmegyében főjegyző. Sándor és neje Kovácsics Horváth Katalin unokája — Miklós, Tordamegyének jelenleg alispánja; nővére Ilona — csiktusnádi Betegh Imre felőri birtokos felesége.

Dánielnek, a gárdistának, ki Felőrben telepedett meg, fiai közül Kelemen Belső-Szolnok megye alispánja, az 1869—72-ik országgyűlés tagja; felesége kézdiszentléleki Kozma Imre († 1853.) belső-szolnokmegyei főispánnak leánya, Erzsébet. († 1903.)

Kelemen fia Imre, nagybirtokos Felőrben; leánya Emma, erdőtelki Szentmariay Dezső, kir. kuriai bíróné.

A család címere: Hasi-tott pajzs jobb kék mezejében — zöld téren, befelé forduló, vörös ruhás, fekete csizmás, fehér peremű, vörös bélésű kucsmás vitéz leeresztett jobb-jában vízszintesen lándzsát, fel-emelt baljában nyilat és nyilvesszőt tart; a bal, vörös me-

zőben zöld téren fekete medve ágaskodik. — Sisakdísz nincs. — Takarók: Vörös-ezüst, kék-arany.

Sebestyén József.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ő s f á k.

— Összeállította: Gy. R. —

XXVI.

farnasi Keczei Ágnes leszármazása.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
János	Borbála	István	Julia	István	Mária	Mihály	Anna								
Ferenz		Julia (Mária)		Ferenz		Ágnes									
János						Klára									
Ágnes sz. 1822, † 1892.															

1. *A farnasi Keczei cs.* Lásd XIII. 1. alatt.

András { István de Farnas } János { Mihály, † 1734. előtt }
 1573. { 1641—55 } Szodorai Anna

2. *Az ér-szentkirályi (ér-szodorai) Szodorai cs.*

Források: N. I. X. 777.; S. ung. A.; S. sbbg. A.; Jegy.

Rangemelések (nemességre vonatkozó adatok): Nemeslevél (újított) kelt 1583-ban, Rudolf királytól nyerték János, György, Ferencz és András testvérek. Ki lett hirdetve Ákos községben (Közép-Szoln. vm.) 1587-ben.

Igazolta e cs. nemességét técsői Móríc Páter-Pál a kamarási méltóság elnyerése alkalmával.

Czímer: Lásd S. sbbg. A. 169. táb.

István { György } { Zsigmond } Zsigmond { György } György { Anna }
 { Zsigmond } { Balogh Mária } { Keczei Mihály }
 { Kabos Ferencz }

3. *A magyar-gyerőmonostori Kabos család.* Lásd I. 10. alatt.

Mihály { Mihály } { Ferencz }
 { Nagy (Borsai) Borbála (Klára) }

4. *A borsai Nagy (Borsai) cs.* Lásd I. 16. alatt.

György { István } { Klára (Borbála) }
 Farkas N. { Horváth Krisztina } { Kabos Ferencz }

5. *A fülpösi Nábrádi cs.*

Források: Lásd XXII. 10. alatt.

Rangemelések (nemességre vonatkozó adatok): Szathmár vm.-nek ősrégi nemes családja, mely magát valami Bóné Lőrincztől származtatja. Már 1423-ban Nábrádi János bírt a Szathmár vm.-i Karuli pusztán, 1429-ben Nábrádi János deák és más János ugyanazon megyei Nábrádon.

NB. Lásd még egy a Nábrádi es.-ra vonatkozó okmányt „E. l. 5350/1806.” jelzet alatt az Orsz. levéltárban.

Czímer: Lásd XXII. 10. alatt.

NB. N. I.-tól eltérőleg a cs. leszármazását máshól így találtam.

- a) Boné de Fülöpös János { Fülöpösi Ferencz } János { Pál } Pál { János } Ferencz
 1360. { de Nábrád } { 1450 } { 1500 } { 1590 }
- fülpösi Nábrádi Pál
Miklós
Sulyok Kata
- b) Boné de Fülöpös Péter { Mátyás } Bonaventura { Péter } István { Miklós, 1640.
 1515 kör. } 1542 } 1603 { Sulyok Kata
- Miklós { Gábor } Miklós
 Sulyok Kata { 1678 } Torma Mária

6. A csicsó-keresztúri Torma cs. Lásd V. 1. alatt.

Kristóf { Kristóf } György { György } Mária
 † 1630. { 1612-55 } { } { Nábrádi Miklós

7. A kecsset-szilvási és cseszeliczi Szilvási család. Lásd VI. 1. alatt.

Péter { István } Boldizsár { János, † 1730.
 1630 } 1668 { Inczédi Klára, egybk. 1691 után

8. A nagy váradi Inczédi cs.

Források: Lásd XXII. 14. alatt.

Rangemelések (nemességre vonatkozó adatok): Eredetileg dalmát cs., mely Icsvics néven már a XV. sz.-ban ismeretes, átszármazván Bihar vm.-be, dalmátországi Incze községtől vették fel új nevüket.

Nemeslevél (czímeres-) II. Rudolf királytól Mátyás és Péter testvérek részére.

Nemeslevél (újítás) kelt Bécs, 1757. VI. 6-án, nyerték Inczédi Péter, neje Tavész Mária s gyermekei: József, György és Mária és rokona Inczédi Péter s ennek fiai: István, Péter és János (a II. Rudolftól kapott nemeslevél megerősítése). (Orsz. lt. Lib. Reg. XLIV. 346.)

Báróság kelt Bécs, 1749. XII. 1-én Mária Teréziától nyerte nagy-váradi Inczédi Gergely és unokaöccse Sámuel. (Orsz. lt. Lib. Reg. Transsyl. IX. 864. — Erd. canc. N. 395/1749.)

NB. Ugyanezen diplomával Gergely fivére nagyváradi Inczédi József és nejétől b. Josika Judittól szül. fiai József és Mihály báróságot nyernek az Inczédi névnek „Josintzi“-re változtatásával és „josintzi“ előnévvel.

Icsvics { Péter, nemes } Mihály, † 1658
 v. Icsévics Márk { Tamás } { Mátyás, nemes } Erdélybe költöztek
 1480. { } { } { } { }

Péter, sz. 1638, † 1674
 innen a nemesi ág

Pál { József br. 1749. *
 † 1704 } b Josika Judit
 1685 { Sámuel, br. 1749

* Innen a br. Josinczi család.

Czímer: Lásd XXII. 14. alatt.

NB. Czímerpecsét található Pest vm. levéltárában „Polg. Perek fasc. 146 N. 21; fasc. 152 N. 16; fasc. 167 N. 74“ jelzetek alatt.

9. A nagy pestenyi Alsó cs. Lásd V. 4. alatt.

Mihály { János } Péter
 { } { Balogh Éva

10. Az al-pestesi Balog cs.

Források: N. I. I. 138, XIII. 57. — B. — Jegy.

Rangemelések (nemességre vonatkozó adatok): Huny. vm.-i donatiós nemes cs.

Donatió Báthori Zsigmondtól 1585-ben (B. szerint).

Czímer: Nem ismerjük.

alpestesi { Máté } Ferencz (Zsigmond) { György, Császár Ilona }
 Balog Máté { } { P. Horváth Krisztina } Erzsébet, Kálnoki Tamás *
 { } { } { } { Zsófia, Huda Miklós *
 { } { } { } { Éva, Alsó Péter *
 { } { } { } { Ágnes, Túróczi (Rakásnyai) Samú *

* Mike szerint Erzsébet, Zsófia, Éva és Ágnes nem György nővérei, hanem leányai.

11. A felső-szálláspataki Mara cs. Lásd XXII. 6. és XXV. 1. alatt.

Dautsak vagy Lautsak { Gergely, 1705. főbíró }
 1667. { Vitéz Anna

12. A magyar-bikali és tamásfalvi Vitéz cs.

Források: N. I. XII. 223. — S. ung. A. — S. sbbg. A. — Jegy.

Rangemelések (nemességre vonatkozó adatok): Ős nemes cs., mely a Gyerőffi, Kemény, Kabos, Mikola, Radó, Tamásfalvi stb cs.-okkal egy közös törzsből (de genere Tekule) eredt.

„Nos Johannes vicevayvoda Transsylvanus memorie commendamus, quod Elias nobilis de Tamásfalva“ 1378. (Gr. Teleki cs. oklt. 133. sz.)

„Elias filius Georgii de Thamasfalva“ 1378. (Gr. Teleki cs. oklt. 139. sz.)

„ magister Elias filius Georgii de Tamásfalva“ 1379. (Gr. Teleki cs. oklt. 142. sz.)

„ Georgii, Thome et Emerici filiorum Gregorii, filii Elie de Thamasfalwa“ 1427. (Gr. Teleki cs. oklt. 375. sz. 498. l.)

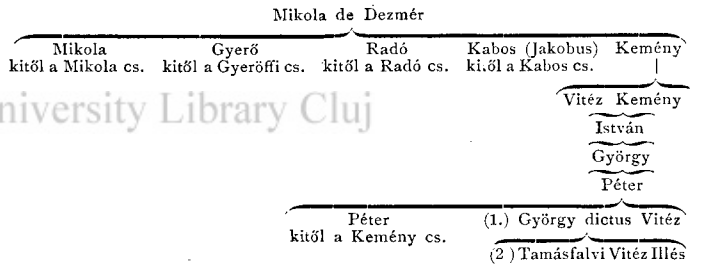
Donatió Földre, Zsigmond királytól 1415-ben György részére

Nemeslevél (czímeres-) kelt 1415-ben Tamásfalvi Gergely fia Györgynek és ennek testvérei Miklós, Tamás és Imre részére.

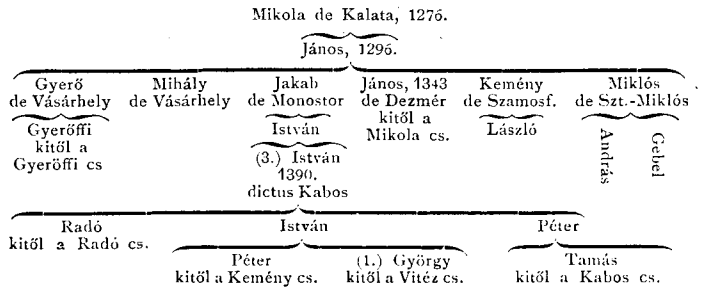
Donatió Koppándra I. János királytól András részére. Báróság kelt Laxenburg, 1729. V. 21. III. Károlytól nyerték magyar-bikali Vitéz György, neje Korda Zsuzsa és leányai: Klára, Erzsébet és Éva. (Hirdetés 1730.) (Orsz. lt. Lib. Reg. Transsyl. VIII. 28.)

Czímer (ősi és bárói): Lásd S. sbbg. A. 50. táb.

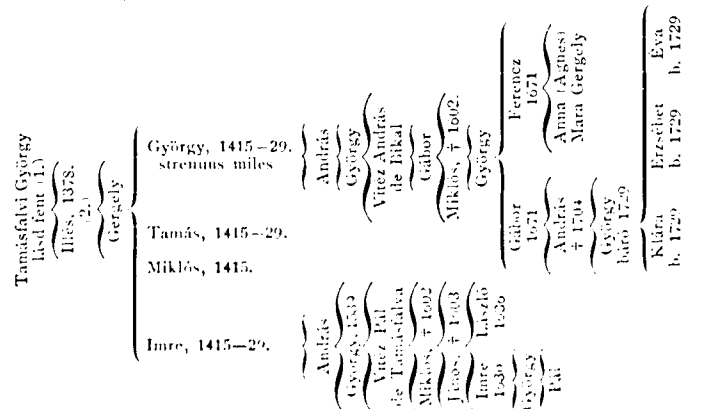
A leszármazás a) N. J. szerint:

b) Puscariu (familile nobile române, 1892.) szerint:

Puscariu megjegyzi, hogy oláh származásuak („ câ familia Contiloru si Baroniloru Kemény sunt de origine româna . . .“).

13. *A magyar-gyerőmonostori Kabos cs.* Lásd I. 10. alatt.

István dictus Kabos lásd fent (3.)	} Péter } Tamás, 1478. } János, 1490. } Osvát, 1510. } Simon, 1530. } Gáspár, 1580-90 } Gáspár (Gábor) } 1651 } Mihály } 1685-1702. } Mihály } Ferencz } borsai Nagy } (Borsai) Borbála } (Klára)
---------------------------------------	---

14. *A borsai Nagy (Borsai) cs.* Lásd I. 16. alatt.

György Farkas N.	István Horváth Krisztina	Borbála (Klára) Kabos Ferenczné
---------------------	-----------------------------	------------------------------------

15. *A rettegi és kis-budaki Rettegi cs.* Lásd VIII. 1. alatt.

István 1420	László 1461	Samú 1526	Mihály	Mátyás † 1575	János 1612	János, sz. 1620 † 1657	István † 1689	György
								István, 1755-59 Somai Sára (Klára)

16. *A dellő-apáti Somai cs.* Irták magokat N.-Devecser és Fodorházáról is.

Források: N. I. X. 272. — Jegy.

Rangemelések (nemességre vonatkozó adatok): Doboka vm.-nek régi birtokos nemes családja. N.-Devecsernek nagyobb részét 1955. körül birták.

NB. Tán szintén e cs. ivadéka: Somai Gergely (1445) nemes ember (qui fuit iudex in Erked). (Gr. Teleki cs. oklt. II. 15. sz.)

Ez vagy más Gergely (1476). (U. o. II. 91. sz.) Somai Balázs (1520) famulus egregii Joannis Erdélyi de Somkerék. (U. o. II. 233. sz. 389. 1.) és Somai Gáspár, ki Oláhnadast a kolozsmonostori konvent nagy kárára 1528-ban kezén tartja. (Történelmi tár, 1898: 157. és 158. I. No. 408.)

Földtehermentesítési kárpótlást nyertek: Somai Teréz (Bodóné): Kis-Budak (Dob. vm.)

Somai Lajosné, Dráveczki Julia: Recze-Keresztur, Pánczél-Cseh, Kovácsi, Magyar-Derzse, Tihó (Dob.-vm.); Magyar-Forró, Magyar-Herepe, (A.-Fej. vm.); Topa-Szentkirály, Lapupataka, Nagy-Petri, Türe (Kolozs vm.)

Somai Pál: Kalota-Ujfalu (Kolozs vm.); Magyar-Derzse (Dob. vm.)

Somai Julia: Magyar-Derzse (Dob. vm.)

Somai Zsuzsa (Lapányiné): Magyar-Derzse (Dob. vm.)

Somai Judit (ványai Teleki Károlyné): Magyar-Derzse (Dob. vm.)

Somai Sándor: Kis-Devecser (Dob. vm.)

Somai Róza (káli Nagy Ferenczné): Nagy-Devecser, Kis-Devecser, Mohaj, O.-Vásárhely, Göcz (Dob. vm.)

Somai János örököse (Illés): Sajó-Keresztur (Dob. vm.)

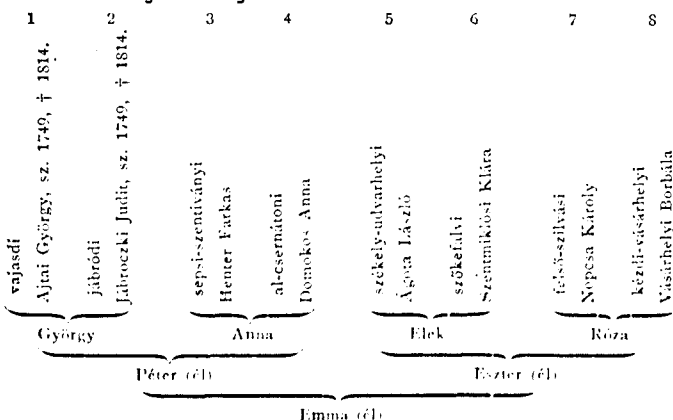
Somai Dániel: Sajó-Keresztur (Dob. vm.)

Czímer: Nem ismerjük.

Gergely	Gergely	Gergely	László	Sára (Klára) 1779. özvegy
1566	(György)	1717	Rettegi Istvánné	

XXVII.

vajasdi Ajtai Emma leszármazása.

1. *A vajasdi Ajtai cs.*

Források: N. I. I. 11.; S. ung. A.; S. sbbg. A.; Jegy. Rangemelések (nemességre vonatkozó adatok): Nemes-ségi igazolás kelt Bécs, 1786. VI. 19-én vajasdi Ajtai János, László és Sámuel (Kol., Krasz. vm.) részére. (Orsz. lt. Lib. Reg. LIII. 476. §. 1.)

Földtehermentesítési kárpótlást nyertek: id. György: Füzükút, Faragó (Kol. vm.); Bööd, Bátor (Belső Szoln. vm.): Simontelke (Doboka vm.); Hesdát (Torda vm.)

ifj. György: Novaj, Mocs, Szokol (Kol. vm.); Noszály, Czente, Szombattelke (Dob. vm.); Runksor, F.-Boj, Tateresd (Huny. vm.); Ladormány (Kük. vm.)

Péter: Mező-Domb (Kol. vm.)

Gábor: Kételty, N.-Borzás, Dellő-Apáti, Szász-Encs, Aranyos-Szentmiklós (Dob. vm.); Böd, Bátor (B.-Szoln.-vm.)

Róza (Baranyai Imréné): Hétbükk (Torda vm.)

Károlina (Deák Györgyné): Hétbükk (Torda vm.)

Judit (Nagy Józsefné): Hétbükk (Torda vm.)

Irma (Anna) (Vajda Lajosné): Hétbükk (Torda vm.)

Elek: Oláh-Dellő (Torda vm.)

Ferencz örökösei (Szilágyi Ágnes, Albert, Károlina, Ilona): Kémer (Krasz. vm.)

Sámuel: Kémer (Krasz. vm.)

Ajtainé Pogány Zsuzsa: Klopotiva, Kitid, Bosorod (Huny. vm.); Ribicze (Zar. vm.) nevű helységekben levő birtokok után.

Czímer: Kék mezőben, zöld hármasdombnak közepén természetes daru áll, felemelt jobbában görbe kardot, csőrében három búzakalászt (rózsát) tart. — Sisakdísz: Pánczélos kar, markolatjában görbe kard. — Takaró: (Kékarany-vörösezüst)? (Pecsétgyűjteményünkéből.)

Sámuel (Sándor) sz. 1693, † 1787	András, sz. 1721.	György
váradi Kis Éva	sárpataki Szabó Zsuzsa	Jábroczki Judit sz. 1749, † 1814.

2. *A jábródi Jábroczki cs.* Lásd II. 16. alatt.

Jábroczki Mihály cs.-keresztúri Torma Anna	Judit a) Ajtai György b) Macskási Ignác
---	---

3. *A sepsi-szentiványi Henter cs.* Irták magukat Nagy-Ajtáról is.

Források: K. 112. — N. I. V. 90. — Pál. I. és II. — Sz. Oklt. — Skk. — Kk. — S. ung. A. — S. sbbg. A. — Jegy.

Rangemelésk (nemességre vonatkozó adatok): Donatiós nemes cs.

Donatió kelt Gy.-Fejérvár, 1579. VII. 17-én, II. János királytól Henter Miklósnak Nagy-, Közép- és Felső-Ajtán Sepsiszéken levő részjóságaira. (Sz. Oklt. II. 387. sz.)

Donatió kelt Gy.-Fejérvár, 1584. VI. 18-án, Báthori Zsigmondtól nagy-ajtai Henter Miklósnak Nagy-Ajtán több jobbágytelekre. (Orsz. lt. Gy. k. 1. Lib. Reg. 28.)

Donatió kelt Torda, 1591. IV. 27-én, Báthori Zsigmondtól nagy-ajtai Henter Benedeknek Nagy-Ajtán, Miklósváron, Bodoson és Fel-Bölönben levő részjóságaira. (Orsz. lt. K. e. Lib. Reg. anni 1591: 222.)

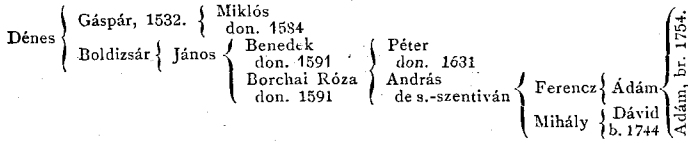
Donatió kelt Torda, 1591. IV. 27-én, Báthori Zsigmondtól Szent-Ivánban (kuriával), Laborfalván, Komollon és Magyaroson nagy-ajtai Henter Benedeknek, Borehai Borbála részére. (Orsz. lt. K. e. Lib. Reg. anni 1591: 223.)

Donatió kelt Nagy-Várad, 1631. III. 19., I. Rákóczi Györgytől Henter Péternek Nagy-Ajtán egy jobbágytelekre. (Orsz. lt. Gy. k. 16. Lib. Reg. 153.)

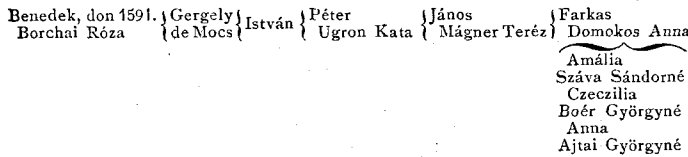
Donatió 1699-ben I. Lipót királytól Henter Gábor részére Magyar-Frátán levő részjóságra. (Kisküüllő vm. lev.)

Báróság kelt Bécs, 1744. XI. 13-án, nyerték s.-szentiváni Henter Dávid ítélőmester és gyermekei: Zsigmond, Ferencz, Klára és Terézia bővített czímerrel. (Orsz. It. Lib. Reg. Transsyl. IX. 606.)

Báróság kelt Bécs, 1754. V. 20-án, nyerték s.-szentiváni Henter Adám táblai ülnök, neje Nagy Borbála és fia Antal-Boldizsár-József. (Orsz. It. Lib. Reg. Transsyl. X. 316.)

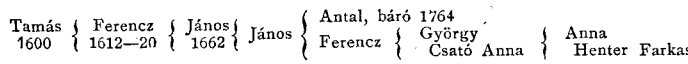
NB. Henter Farkasnak leszármazása valószínűleg ez:

Czímer: Lásd S. sbbg. A. 46. és 198. táb. (ez valószínűleg a bővített bárói czímer 1744-ből).

NB. 1754-ben kelt bárói diplomában (a régi?) czímer le van írva. Az ősi czímer véleményem szerint kék mezőben koronában zöld hármás dombon darú, felemelt jobbában kerek kövel.

4. Az alcsermátoni Domokos (Damokos) cs. Lásd IV. 1. és XXI. 11. alatt.

5. A székelvudvarhelyi Ágota cs.

Források: Pál. I. — Jegy.

Rangemelések (nemességre vonatkozó adatok): Nemeslevél (czímeres-) kelt 1660. I. 30-án*, II. Rákóczi Györgytől nyerték Ágota János és neje Szász Katalin (hirdetés Udvarhelyszékben 1662. IV. 4.; Temes vm. 1836., 1673. sz. alatt). Ágota Antal, Ferencz, János és Mátyás 1770-ben produkáltak Tordán. (Lásd Oktl. 16.)

Ágota Elek földterhermentesítési kárpótlást nyert kolozsmegyei Korpádon levő birtoka után.

Czímer (Pálmay szerint): Kék mezőben, zöld téren fekvő oroszlán hátán pánczélos vitéz áll, felemelt jobbában kardot, baljában koronát tart. — Sisakdísz: nincs. — Takarók: kékarany-vörösezüst.

NB. Ezen czímer Báthori Gábortól (N.-Szeben 1610. XII. 18-án) András Lőrincz és vagy 120 társának (ezek között Ágota nevü nem fordul elő) lett adományozva. (Orsz. It. Gy. k. Arm. 29.)

NB. Ágota László Torda vm. hűtös assessora 1809-ben így pecsétel: Jobbharánt osztott kék pajzs, a felső mezőben pelikan, az alsóban jobbra fordított madár alak. — Sisakdísz: Pánczélos kar karddal. — Takaró: ?

6. A szőkefalvi Szentmiklósi cs.

Források: N. I. X. 658. — Kk. — Jegy.

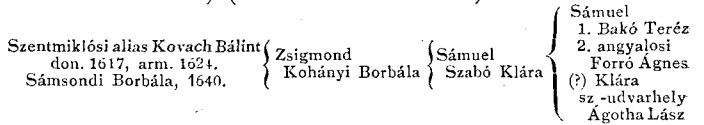
Rangemelések (nemességre vonatkozó adatok): Donatió kelt Gyulafejérvárt 1617. április 10-én Bethlen Gábortól. Lippai András, Török alias Litterati Pál, Zászlótartó András, Sárközi Miklós, Tövissi Gáspár, Horváth István, Szabó Balázs és Mihály,

valamint *Szentmiklósi Bálint*; Deli Kozma és Földessi János hadnagysága alatt álló udvari lovas testőrök részére hűséges szolgálatauk jutalmául adományozza Torda megyében Egerbegyén levő azon részjóságot, melyet előbb kövesdi Sarmasági Zsigmond birt és nótán elveszített. (A gyulafehérvári káptalannak 1805. július 10-iki hiteles kiadványa szőkefalvi Szentmiklósi László ur birtokában.)

Czímeres nemeslevél kelt Gyulafejért, 1624. jul. 22. Bethlen Gábortól szőkefalvi Szentmiklósi alias Kovach Bálint részére. (Ered. u. o.)

Nemesi igazolás kelt Bécs, 1786. junius 19. Szentmiklósi alias Kovach de Szőkefalva Ádám, Zsigmond, József és Sámuel (Küüllő vm.) részére. (Orsz. It. Lib. Reg. LIII. 491. No. 243.)

Czímer: Kék mezőben pánczélos kar görbe kardot tart. Sisakdísz: A pajzsbeli alak. Takarók: Kékarany-vörösezüst) (Variorum colorum.)

7. A felső-szilvási Nopcsa cs.

Források: K. 196. — N. I. VIII. 150. — M. N. Zs. B. — Pusc. — S. ung. A. — S. sbbg. A. — Jegy

Rangemelések (nemességre vonatkozó adatok): Huny. vm.-nek egyik legrégebb családjá, mely a nevezett megyei Szilvás helységekben az első foglaláskor megtelepült Szilvász (Pusc. szerint a cs. oláh származású) nemzetségből veszi eredetét.

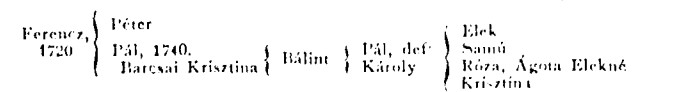
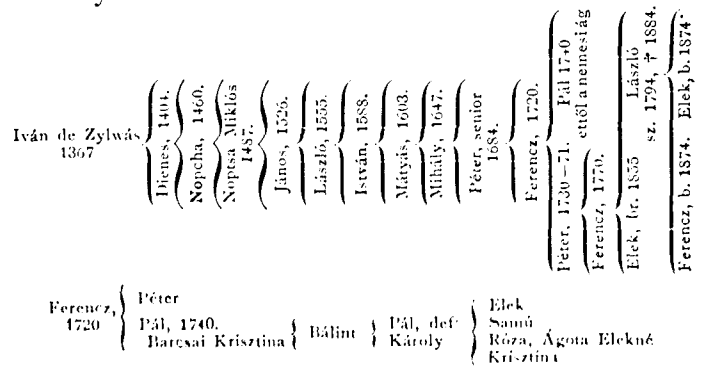
Donatió Miklós erdélyi vajdától Szilvási Iván (Iwan de Zylwas) részére 1367. és. 1368-ból Felső-, Közép-, és Alsó-Szilvás helységekbe és Szabadfalva fele részére, mint ősi birtokaira.

Ivának fiai Dénes, Mihály és László és vérrokonuk Vakzan a nevezett birtokokra Stibor vajdától és 1404-ben (Vizkereszt után nyolczad napra) Déván kelt oklevélben Thamásy Henrik fiai János és zanthói Laczkfi Jakab erdélyi vajdától megerősítő adománylevelet nyertek, melyet ugyan azon 1404-ben (sz. Bertalan ünnepe utáni 2. ferian) Zsigmond király is megerősítvén, nevezetteket az erdélyi káptalan által beiktattatni rendelé, a mint ezt minden ellenmondás nélkül a nevezett káptalan végrehatván, arról azon évi sz. Mihály napján az iktatási bizonyítványt ki is adá. (A hártýára irt eredeti oklevelek Nagy Ivánnak belettek vala mutatva.)

Báróság (osztrák) kelt Bécs, 1855. XII. 31-én Nopcsa Elek részére.

Báróság (osztrák) kelt Bécs, 1856. X. 25-én László részére.

Báróság (magyar) kelt Budapest, 1874. V. 14-én nyerték László fiai: Ferencz és Elek.

Czímer (ősi és bárói): Lásd S. sbbg. A. 48. táb.

* Pálmay szerint 1662. I. 30-án II. Rákóczi Györgytől ! Eredetije Gáspár Balázs tanító birtokában Sz.-Udvarhelyt.

8. *A kézdivásárhelyi Vásárhelyi cs.*

Források: N. I. XII. 71. — U. N. I. I. 83. — K. S. S. kk. — S. ung. A. — S. sbbg. A. — Jegy.

Rangemelések (nemességre vonatkozó adatok): Donatió Kun László királytól Aranyosszékre (a cs.-nak a tatár pusztítások idején kifejtett vitézsége megjutalmazásául). Ezen donatiót Zsigmond király, később 1629-ben Bethlen Gábor is (?) megerősítette.

Nemeslevél (címeres-) kelt Kolozsvár, 1638. XII. 10-én, I. Rákóczi Györgytől nyerte Vásárhelyi alias Borok Pál de Kézdivásárhely. (Orsz. It. Gy. k. 19. Lib. Reg. 132.)

(Pálmay szerint.) Nemeslevél (címeres-) kelt Segesvár 1641-ben Rákóczi Györgytől István és felesége Jancsó Judit részére. (?)

Az Orsz. Itban még van egy cs.-ra vonatkozó följegyzés az erd. kir. táblai iratok között őrzött

1826—1832. évi „Proclamationis protocollum“ 7. kötet 268. lapján.

NB. A cs. Erdélyből Bereg-, Szatmár- és Szabolcs vm.-be, innét tovább a beregi ág Pest- és Arad vm.-be, a szatmári ág Komáromba származott.

Vásárhelyi Sámuel, tinyci birtokos Pest vármegyében a nemések sorába felvétetett és kihirdetett 1833-ban. (N. I. XII. 75. lapján a III. táblán felsorolt egyének nem a kézdivásárhelyi, hanem a jánki Vásárhelyi cs. tagjai, kik közül Jonatán és Sámuel 1754-ben nyertek címeres nemeslevelet. Ezen címert lásd S. ung. A. 481. táblán „Vásárhelyi II.“ alatt. Vásárhelyi Jonatán és Sámuel testvérek az 1744—55-ben összeírt nemeknek lajstromába é. p. Aradmegyében lettek felvéve.)

Czímer: Lásd S. sbbg. A. 184. táb.

NB. Czímerpecsét található Pest vm. Itban „Polg. Perek fasc. 149. No. 43.“ jelzet alatt.

Oklevéltár.

Rovatvezető: galgói Rác Viktor.

17.

Hunyadi György és Mátyás címerlevele.
1668. szeptember 6.

Nos Michael Apafi Dei gratia Princeps Transylvaniae, partium regni Hungariae Dominus, et Siculo-rum Comes. Memoriae commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis; Quod nos cum ad nullorum fidelium dominorum Consiliariorum nostrorum singularem nobis propterea factam intercessionem, tum vero attentis, et consideratis fidelitate, fidelibusque servitiis Strenui *Georgii Hunyadi*, alias Illyani de Novai, que ipse nobis, et huic regno nostro Transylvaniae in omnibus rebus, et negociis fidei suae concreditus fideliter exhibuit, et impendit, ac deinceps et iam exhibiturum et impensurum se promittit ac pollicetur. Eundem igitur Georgium Hunyadi ac per eum Matthiam filium, alias iugo Jobbagonali obnoxios verum per Generosus Joannes Szent-Páli de Novai Sedium Siculicium Csik, Gyergyó et Kászon Capitaneum Supremum, et Dominam Susannam Bornemiszsza Consortem suam (ut ex literis eorum Manumissionalibus constabat) emancipatos, de statu, et conditione ignobili in qua nati sunt, et hactenus extiterunt elementer eximendos, ac in coetum et numerum verorum, natorum, indubitatorum, insignitorumque regni nostri Transylvaniae et partium Hungariae eidem annexarum Nobilium annumerandos, aggregandos, cooptandos, et adscribendos esse duximus: prout eximus, annumeramus, aggregamus, cooptamus, et adscribimus per praesentes; decernentes expresse ut a modo imposterum successivis semper temporibus iidem Georgius Hunyadi et Matthias filius, haeredesque et posteritates ipsorum utriusque sexus universi pro veris, et indubitatis Nobilibus habeantur, et reputentur. In signum autem huiusmodi verae et perfectae Nobilitatis eorum haec Arma sive Nobilitatis insignia: *Scutum* videlicet militare coelestini coloris, in cuius campo, sive area homo quidam rubro amictu indutus dextra ensem evaginatum sursum elevasse, sinistra vero manu sertum ex laureo contextum tenere visitur. Supra Scutum galea militaris clausa est posita, quam contegit diadema regium gemmis, et unionibus decenter exor-

natum, ex cono vero galeae teniae sive lemnisci variorum colorum hinc inde defluentes utraque oras sive margines ipsius scuti pulcherrime ambiunt, et exorant: prout haec omnia in capite seu principio praesentium literarum nostrarum docta manu, et arte Pictoris clarius expressa, et depicta esse cernuntur. Animo deliberato, ex certa que scientia praefatis Georgio Hunyadi et Matthiae filio haeredibusque, et posteritatibus ipsorum utriusque sexus universis gratiose dedimus, donavimus et contulimus. Annuentes, et concedentes ut ipsi praescripta Arma, seu Nobilitatis insignia more aliorum verorum, natorum, et insignitorum nobilium Armis utentium ubique in praeliis, hastiludiis, torneamentis, duellis, monomachiis, ac aliis quibus vis exercitiis militaribus, et Nobilitaribus, sigillis item vexillis, cortinis, velis, auleis, clypeis, tentoriis, domibus, et sepulchris; generaliter vero quarumlibet rerum et expeditionum generibus sub merae et perfectae. Nobilitatis titulo quo eos ab universis, et singulis cuiuscunque status, conditionis, gradus, honoris, ordinis officii, dignitatis, praeminentiaeque et functionis homines existant insignitos dici, teneri, nominari, et reputari volumus ferre, et gestare, omnibusque et singulis iis honoribus, gratiis, privilegiis, indultis, libertatibus, immunitatibus, et praerogativis quibus caeteri veri, nati, indubitati, insignitique praedicti Regni nostri Transylvaniae, et partium Hungariae eidem annexarum Nobiles, et militares homines quomodocunque de iure, et ab antiqua consuetudine utuntur, fruuntur, et gaudent, perpetus uti, frui, et gaudere valeant, atque possint. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam praesentes literas nostras pendentes et authenticas sigilli nostri munimine roboratas memoratis Georgii Hunyadi, et Matthiae filio, haeredibusque et posteritatibus ipsorum utriusque sexus universis, gratiose dandas duximus, et concedendas. Datum in Castro nostro Radnothensi, die Sexta Mensis Septembris. Anno Domini Millesimo Sexcentesimo Sexagesimo Octavo.

Michael Apafi m. p.

*Joannes Bethlen,
Cancellar m. p.*

Kívül:

Anno Domini Millesimo Sexcentesimo Sexagesimo Octavo die vigesima sexta Mensis Septembris in Generali Congregationis Dominorum Magnatem et Nobilium Comitatus Colos in Civitate Colosvar celebraret prae-

sentis literae Armales exhibitae, praesente et publicatae sunt nemine contradictione.

Bernardus Litteratus, Juratu Notar m. p.

Eredetije pókafalvi Becski Bertalan birtokában.

Közli: Köblös Zoltán.

Nyilvántartás.

I. Névváltoztatás.

Ó Felsője 1903. aug. 19-én megengedni méltóztatott, hogy zágoni Albu Albert pósta- és távirda segédtszít magyar nemes-sége és a »zágoni« előnév épségben tartása mellett, családnevét »Zágony«-ra átváltoztathassa.

II. Házasság.

Gleim Hugó-Frigyes cs. és kir. huszárszázados (Károly fia) 1903. aug. 8-án tartotta esküvőjét telekfalvi Orbán Hedviggel (a Ferencz leányával) Brassóban.

III. Halálozás

csikszentsimoni Lakatos Ilona 47 éves korában meghalt Sarkadon 1903. aug. 4-én.

Özv. museli Mosel Antalné, kolozsi Wagner Veronika életének 83 évében Kolozsvárt 1903. jul. 18-án elhunyt.

verőcei Pejacevics Alvin grófnő, hidvégi gróf Mikó Imre főpohárnokmester unokája, özv. gróf Pejacevics Árthurné, Mikó

Anna grófnő leánya, Meranban 1903. jul. 25-én meghalt. (Eltemetve Kolozsvárt 1903. jul. 29.)

zarándi Knöpfler Elek nagybirtokos meghalt 40 éves korában Maros-Vásárhelyen. (Eltemetett 1903. aug. 10-én Maroskeresztúron.)

szamosujvárnémethi Dániel Lajos dévai kir. ügyész, cs. és kir. 51. gyalogezred volt tényleges hadnagya; életének 39-ik évében 1903. aug. 18-án Segesváron meghalt. (Eltemetett Kolozsvárt aug. 21-én.)

szentmiklósi és óvári Pongrácz Boldizsár földbirtokos, szolnok-doboka-megyei bizottsági tag 1903. május 22-én Kolozsvárt elhunyt.

nagybölöni Bölöny Gáspár (László és Péntek Emma fia) meghalt 1903. aug. 12-én Bánffy-Hunyadon.

oroszhegyi Szabó Márton, Bordos község lelképásztora 1903. aug. 22-én életének 39-ik évében elhunyt.

csikszögödi dr. Nagy Ferencz ny. m. kir. ezredorvos, gyimesi körorvos 1903. aug. 27-én Csikszeredán elhunyt

kézdipolyáni Király Lajos nyug. róm. kath. főgymnasiun tanár 1903. jul. 28-án 66 éves korában meghalt Kézdipolyánban.

BCU Rövidítések magyarázata.

K. = Kővári László: Erdély nevezetesebb családjai
 N. I. = Nagy Iván: Magyarország családjai.
 B. = Bőjthe Ödön: Hunyadvm nemes családjai.
 Pál I. = Pálmay József Udvarhely vm. nemes családjai.
 Pál II. = " Háromszék vm. nemes családjai.
 K. S. = Kőszegi Sándor: Nemes családok Pestvármegyében.
 V. S. = Kövendi Veress Sándor: Torda ős családai.
 Pusc. = J. Cav Puscariu: La Famillele Nobile Române
 M. N. Zs. = Magyar nemzetségi »sebkönyv
 Tb. d. g. H. = Taschenbuch der gräflichen Häuser (Gotha-Almanach).
 Tb. d. fr. H. = Taschenbuch der freiherrlichen Häuser (Gotha-Almanach).
 Tb. d. adl. H. = Taschenbuch der adeligen Häuser (Gotha-Almanach)
 Kn = Kneschke deutsches Adels Lexikon
 Z. N. = Zedlitz Neukirch preussisches Adels Lexicon.
 M. M. = Megerle v. Mühlfeld österr. Adels Lexicon.
 Sch. = Schönfeld: Adels-Schematismus 1821. 1825.
 T. = Turul, a magy. Heral és geneal. társaság közlönye.
 U. N. I. (új Nagy Iván) = Dr. Komáromi András és Petkó Béla „Nagy Iván“ család-történeti értesítő (3 évfolyam; megszünt).
 K. B. = baczkamadarasi Kiss Bálint: Az Árpádok királyi vére.
 W. = Dr. Wertner Mór: A magyar nemzetségek.
 Kn. d. G. H. = Kneschke Grafen Häuser der Gegenwart.
 Hild. = Hildebrandt der Kärntner Adel.
 Kreh. = Krehel: europäisches genealog. Handbuch. 1786.
 Hüb. = Hübner: genealog. Tabellen. 1725—1731.
 S. ung. A. = I. Siebmacher's grosses u. allgemeines Wappenbuch, der Adel v. Ungarn.
 S. sbbg. A. = ugyanaz, der Adel v. Siebenbürgen.

M. = Meding: Nachrichten von adelichen Wappen.
 Kk. = Dr. Illésy János és Petkó Béla: A királyi könyvek.
 Skk. = Dr. Wass Miklós: A kir. könyvek székely oklevelei-Sz. Okl. = Szabó Károly (Dr. Szádeczky Lajos) Székely oklevéltár.
 T. J. = Dr. Temesváry János: Örmény családok.
 Orsz. = országos.
 lt. = levéltár.
 Gy. k. = Gyulafejevári káptalan.
 k. c. = kolozsmonostori convent.
 Lib. Reg. = Liber Regius.
 E. f. = Erdélyi főkormánysszék.
 Transsylv. = Transsylvaniae.
 cs. = család
 sz. = született.
 egybk. = egybekeltek.
 † = meghalt.
 Jegy. = Jegyzetek.
 A cs. és kir. főkamrási hivatalból gyűjtött adatok.
 Családi levéltárakból gyűjtött adatok.
 Czimer gyűjtemény.
 Czimer pecsét gyűjtemény.
 Genealogiai kézirat a XVIII. századból.
 Genealogiai kézirat a XIX. századból.
 Genealogisches Reichs- u. Staats Handbuch 1781.
 Grützer, Standes-Erhebungen u. Gnaden-Acte.
 Gyulai Rudolf: Komárom vármegye és város történetéhez.
 Halotti jelentések gyűjteménye
 Hodor: K. Szolnok-Doboka várm. monogr.
 Kolozsvm. levéltárakból gyűjtött adatok.
 Gr. Lázár Miklós: Erdély főispánjai (1540—1711).
 Nagy Sándor: Háromszék önvédelmi harcra.
 Oklevelek gyűjteménye eredetiben és másolatban.
 Szolnok-Doboka várm. monogr. (Eddig 5 kötet.)
 Tagányi Károly jegyzéke az orsz. levéltárban található nemesi okleveleknek.
 Dr. Vajda E. A vargyasi Daniel család.

TARJALOM. Dr. Endes Miklós: Donátio a Székelyföldön. — Sebastyán József: A esikutsnádi Betegh család. — Gy. R.: Ős-fák. XXVI. barnasi Keczei Ágnes leszármazása. XXVII. vajasdi Ajtai Emma leszármazása. — Oklevéltár. — Nyilvántartás. — Rövidítések magyarázata.